

**ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування**

МУСАЄВА ГАЛИНА ВАСИЛІВНА

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РЕЄСТРАЦІЇ АКТІВ ЦИВІЛЬНОГО СТАНУ:
СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК І ФУНКЦІОНУВАННЯ**
Спеціальність: 074 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

Кваліфікаційної роботи за другим рівнем вищої освіти (магістр)

Магістерська робота є рукописом

Робота виконана в Інституті державного управління Чорноморського національного університету імені Петра Могили

Науковий керівник: кандидат наук з державного управління, старший викладач кафедри соціальної роботи, управління і педагогіки Інституту державного управління Чорноморського національного університету імені Петра Могили **Акімова Тетяна Юріївна,**

Рецензент: кандидат наук з державного управління, доцент **Штиршов Олександр Миколайович**

Захист відбудеться 22 грудня 2021 р. о 9:00 годині на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування Інституту державного управління Чорноморського національного університету імені Петра Могили за адресою: 54003, м. Миколаїв, вул. 1-ша Воєнна, 2.

З роботою можна ознайомитись на кафедрі публічного управління та адміністрування Інституту державного управління Чорноморського національного університету імені Петра Могили за адресою: 54003, м. Миколаїв, вул. 1-ша Воєнна, 2, ауд. 106.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження обумовлена теоретико-практичною значимістю проблемних питань, пов'язаних з діяльністю органів запису актів цивільного стану та підвищенням ефективності їх діяльності як найважливішими гарантіями забезпечення прав і свобод людини і громадянина, законності та правопорядку в країні.

Демократичні перетворення, сучасні умови розвитку держави, проголошення конституційних прав і свобод людини і громадянина привели до необхідності розширення ролі сім'ї в суспільстві. Сім'я найбільшою мірою в умовах реформ схильна до труднощів, з якими стикається суспільство. Саме тому сім'я потребує підвищеного юридичного захисту. Звернення до проблеми діяльності органів запису актів цивільного стану представляється дуже своєчасним, тому що суспільство і держава контролює через органи реєстрації актів цивільного стану дотримання умов створення, функціонування і розпаду родини.

Будучи органом виконавчої влади, органи запису актів цивільного стану орієнтовані на дотримання прав і законних інтересів особистості, на зміцнення правових інститутів держави. Незважаючи на досвід, накопичений з 1917 року, в сфері організації і діяльності органів запису актів цивільного стану питання діяльності органів реєстрації актів цивільного стану є повністю не дослідженими і в силу цього вимагають спеціального адміністративно-правового дослідження.

Реформування законодавства розпочалося разом із розбудовою незалежної Української держави. Проте цей процес спочатку не мав достатньо системного характеру, що призводило до певної неузгодженості правових норм.

З прийняттям Конституції України з'явилися реальні перспективи вироблення гармонійно поєднаної збалансованої законодавчої системи. В українське право впроваджуються європейські та міжнародні норми й стандарти. Водночас цей процес має відповідати правовому менталітету українського народу, цінностям і самобутності його правової культури. Знання фахівцями органів державної реєстрації актів цивільного стану законодавчих і нормативно-методичних документів, що регламентують процедурні питання реєстрації всіх видів цивільного стану людей, дозволяє забезпечити законність і юридичну силу актів цивільного стану. Реєстрація актів цивільного стану забезпечується документуванням всіх видів цивільного стану людини. Вона ґрунтується на спеціально сформованій системі документації, що має свої специфічні завдання, функції та видове різноманіття документів. Ця уніфікована система документації розроблена Міністерством юстиції України. Вона представлена єдиними формами заяв, актових записів, свідоцтв, довідок і повідомленнями. Формуляр кожного виду документа має регламентований набір реквізитів, які оформляються відповідно до встановлених правил. Таким чином, діюча система документування актів цивільного стану відповідає завданням,

поставленим державою перед органами державної реєстрації актів цивільного стану.

Метою магістерського дослідження є вдосконалення діяльності органів реєстрації актів цивільного стану на основі розробки і впровадження в практику відповідних науково-обґрунтованих рекомендацій.

Для досягнення цієї мети в магістерській роботі були поставлені і вирішуються такі *завдання*:

- вивчити історико-правові аспекти становлення та розвитку державного регулювання діяльності органів запису актів цивільного стану та визначити їх місце і роль в системі органів виконавчої влади;
- дослідити структуру та управління органів реєстрації актів цивільного стану в системі виконавчої влади;
- проаналізувати правові основи та проблеми державної реєстрації актів цивільного стану;
- дослідити останні реформи у сфері державної реєстрації актів цивільного стану;
- обґрунтувати шляхи удосконалення структури та діяльності органів реєстрації актів цивільного стану і напрацювати пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання реєстрації актів цивільного стану.

Об'єкт дослідження – процес проведення державної реєстрації актів цивільного стану в Україні.

Предмет дослідження – механізми правового регулювання діяльності органів реєстрації актів цивільного стану .

Теоретична і практична значимість дослідження полягає в тому, що основні положення, висновки і рекомендації, отримані за результатами дослідження, можуть бути використані як науково-методичної бази при підготовці проектів законодавчих та інших нормативних актів з питань вдосконалення діяльності органів запису актів цивільного стану, у викладанні відповідних навчальних курсів для слухачів і студентів вищих навчальних закладах і в практичній діяльності органів державної реєстрації актів цивільного стану.

Методи дослідження. Методологічну основу роботи складає сукупність загальнонаукових і спеціальних методів дослідження. Безпосередньо формально-логічний метод використовувався при визначенні основних понять дослідження. За допомогою порівняльно-правового методу охарактеризовано публічно-правовий спір як важливий елемент адміністративної юстиції. На основі системно-функціонального методу розглянуто адміністративні суди як ключовий суб'єкт адміністративної юстиції. За допомогою аналізу узагальнено іноземний досвід функціонування адміністративної юстиції та визначено можливості його впровадження в Україні. Використання причинно-наслідкового аналізу дало змогу обґрунтувати необхідність удосконалення адміністративної юстиції в Україні на сучасному етапі. За допомогою системно-

аналітичного методу запропоновано способи модернізації вітчизняного інституту адміністративної юстиції. На основі методів групування зроблено відповідні висновки проведеного дослідження.

При виконанні магістерського дослідження було застосовано комплекс загальнонаукових і спеціальних *методів*, а саме: діалектичний та історичний методи, системний метод, метод логічного узагальнення. Загальнонауковий діалектичний та історичний методи дослідження дозволив дослідити розвиток державно-правового регулювання діяльності органів державної реєстрації актів цивільного стану. Системний метод застосовувався при аналізі сучасного стану функціонування механізму державно-правового регулювання діяльності органів державної реєстрації актів цивільного стану і виявленні його недоліків. Використання методу логічного узагальнення сприяло обґрунтуванню основних напрямків вдосконалення та реформування державно-правового регулювання діяльності органів державної реєстрації актів цивільного стану.

Наукова новизна дослідження. Магістерська робота є самостійною науковою працею в галузі публічного управління, в якій автором отримано науково-обґрунтовані результати, що розкривають окремі аспекти впровадження адміністративної юстиції в Україні на сучасному етапі.

Основні положення магістерської роботи, що визначають її наукову новизну, полягають: у дослідженні публічно-правового спору як важливого елементу адміністративної юстиції; в обґрунтуванні необхідності удосконалення адміністративної юстиції в Україні на сучасному етапі; у формулюванні способів модернізації вітчизняного інституту адміністративної юстиції.

Наукова новизна дослідження визначається як вибором теми, так і підходом до її дослідження з урахуванням ступеня розробленості різних її аспектів. Вперше зроблено спробу комплексного аналізу теоретичних і практичних проблем в діяльності органів запису актів цивільного стану.

Структура та обсяг магістерської роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел з 58 найменувань. Обсяг магістерської роботи – 98 сторінок комп'ютерного тексту. Положення основного тексту доповнює матеріал, викладений в 1 додатку.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність і рівень розробленості обраної теми; визначено мету й основні завдання, об'єкт, предмет та методи дослідження; описано наукову новизну; встановлено практичне значення одержаних результатів; зазначено структуру й обсяги роботи.

У **першому розділі** – «**Становлення і розвиток органів реєстрації актів цивільного стану**» окреслено загальні засади дослідження органів реєстрації актів цивільного стану.

У роботі розкрито зміст поняття *«реєстрація актів цивільного*

стану». Державна реєстрація актів цивільного стану проводиться з метою забезпечення реалізації прав фізичної особи та офіційного визнання і підтвердження державою фактів народження фізичної особи та її походження, шлюбу, розірвання шлюбу, зміни імені, смерті. Державна реєстрація актів цивільного стану проводиться шляхом складення актових записів цивільного стану.

Актовий запис цивільного стану - це документ органу державної реєстрації актів цивільного стану, який містить персональні відомості про особу та підтверджує факт проведення державної реєстрації акта цивільного стану.

Народження фізичної особи та її походження, усиновлення, позбавлення та поновлення батьківських прав, шлюб, розірвання шлюбу, зміна імені, смерть підлягають обов'язковому внесенню до Державного реєстру актів цивільного стану громадян в органах юстиції в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Підкреслено, що деякі з цих актів зачіпають не лише цивільну правоздатність особи, але й впливають на обсяг її прав та обов'язків в інших сферах. До таких актів належать набуття громадянства, вихід з громадянства та його втрата, інвалідність. Цим зайвий раз підкреслюється тенденція до істотного розширення цивільного-правового регулювання і охоплення ним таких відносин, які не є цивілістичними по суті.

Досліджено становлення органів реєстрації актів цивільного стану в радянський період дозволяє зробити висновок, що починаючи з 1917 року, Радянська держава прагнула контролювати створення, функціонування, розпад сім'ї, особисті права людини в нашій країні, передбачаючи можливість втручання держави в особисте життя людини і громадянина. Гострота проблем в сім'ї, а також необхідність зосередити в руках Радянської влади всі державні повноваження, привели до необхідності виділення владних повноважень від церкви і передачі їх повністю до державної виконавчої влади.

Досліджено історію виникнення церковних метричних записів, що мають великий обсяг несучої інформації, робить їх багатим джерелом для досліджень у різних галузях знань, таких як генеалогія, історія, демографія. В даний час метричні книги активно використовуються для вивчення історії народонаселення, приходу, конкретного роду. Практично тільки з них можна дізнатися стану приналежність і віросповідання.

Встановлено, що на відділи запису актів цивільного стану покладалися не тільки функції по реєстрації актів цивільного стану, а й нотаріальної частини. Таким чином, органи запису актів цивільного стану були жорстко вбудовані в централізовану систему влади.

Визначено, що перші законодавчі акти, що по-новому розв'язали головні питання правового регулювання сім'ї і шлюбу і проголосили такі основні принципи сімейних стосунків:

1. Шлюб оголошувався вільним союзом двох рівноправних громадян, союзом, який виникає на основі взаємної згоди. Будь-яке

силування до вступу в шлюб або перешкода до його здійснення не допускалися. Батьківський дозвіл на вступ у шлюб не мав сили. Таким пережиткам старого ладу, як калим, викуп, посаг, оголошувалась рішуча боротьба.

2. Оголошувалася свобода розірвання шлюбу, яка безпосередньо зв'язана з принципом свободи шлюбу; взаємне розірвання шлюбу могло бути здійснене через запис актів цивільного стану, а при відсутності згоди – через народний суд. Свобода розлучення не означала, звичайно, безпідставного розірвання шлюбу: шлюб розривався судом лише із-за поважних причин. При цьому інтереси подружжя і дітей охоронялися.

3. Усувався всякий вплив релігії й церкви на сімейні стосунки. Перший декрет про шлюб ліквідував церковний шлюб і оголосив дійсним тільки цивільний шлюб, зареєстрований в органах запису актів цивільного стану.

4. Проголошувалось рівноправність між жінкою і чоловіком: подружжю належали рівні майнові і особисті права, що досягалось ліквідацією нерівності жінки у всіх галузях суспільно-політичного життя, надання жінці-матері різних пільг і гарантій, системою державної допомоги вагітним і породіллям, проведення соціально-культурних заходів для розширення мережі дитячих виховних закладів, рішуче заборонялася всяка дискримінація расового, національного і релігійного характеру.

5. Всемірно захищались інтереси дітей. Батьки мали рівні права, виконували однакові обов'язки щодо дітей. Здійснення батьківських прав могло бути тільки в інтересах дітей.

Цілком природно, що новий порядок реєстрації актів громадянського стану налагоджувався з великими труднощами. Перешкоджали не тільки звичайна в таких випадках відсталість населення, віками нажиті традиції і звички, а й свідомий саботаж з боку духовенства і найбільш відсталих елементів населення.

Таким чином, акти цивільного стану і супутні їм документи представляли собою цілий комплекс документації, що має свою внутрішню структуру і відрізняється своєрідністю форми, змісту та оформлення

У другому розділі «Адміністративна діяльність органів реєстрації актів цивільного стану в сучасний період» здійснено аналіз органів реєстрації актів цивільного стану в системі виконавчої влади та правових основ і проблем державної реєстрації актів цивільного стану.

Перш за все, забезпечення повної, своєчасної і правильної державної реєстрації актів цивільного стану відповідно до вимог законодавства у межах визначеної компетенції реалізації громадянами особистих і майнових прав. Збереження архівного фонду органів державної реєстрації актів цивільного стану. Ведення з дотриманням вимог чинного законодавства Державного реєстру актів цивільного стану громадян. Видача свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану.

Розглянуто одне із найгостріших питань державної правової

політики - ефективність реалізації громадянами своїх прав і свобод, яка безпосередньо залежить від ступеня забезпечення їх надійної охорони та захисту, що здійснюються відповідними органами держави. Правове регулювання державної реєстрації актів цивільного стану за останні роки мало значні зміни, як за формою, так і по суті. Знання нових положень українського законодавства про державну реєстрацію актів цивільного стану має велике значення не тільки для органів, що здійснюють вказану реєстрацію, але і для громадян, що звертаються в ці органи, так як всі дії громадян або події «існують» в особливому соціальному середовищі – сім'ї, а їх учасниками є особливі суб'єкти – члени сім'ї (родичі, подружжя).

Зміни, що відбулися на сьогодні в Україні у сфері політики, економіки, права, впливають і на демографічну ситуацію, зокрема, на шлюбно-сімейні відносини. Тому проблеми сім'ї визначаються як один з пріоритетних напрямків державної політики. Сім'я визнається однією з ключових суспільних цінностей.

Основні напрями зовнішньої політики України, схвалені Постановою Верховної Ради України 2 липня 1993 року, містили два важливих положення щодо міжнародних договорів:

по-перше, Україна беззастережно дотримується принципу сумлінного виконання всіх своїх міжнародних зобов'язань і вважає належним чином ратифіковані договори частиною свого внутрішнього права;

по-друге, першочерговим завданням проголошено укладання повномасштабних договорів про добросусідство і співробітництво з усіма прикордонними державами з метою остаточного підтвердження існуючих державних кордонів, створення атмосфери взаємної довіри і поваги, розбудови дружніх і взаємовигідних партнерських відносин у всіх галузях.

У третьому розділі **«Шляхи вдосконалення правового регулювання реєстрації актів цивільного стану»**, проаналізовано основні напрями реформ у сфері державної реєстрації актів цивільного стану, розроблені рекомендації щодо удосконалення роботи відділів державної реєстрації актів цивільного стану.

Визначено основними напрямками правової реформи є приведення чинного законодавства у повну відповідність до Основного Закону, адаптація законодавства України до норм європейського і міжнародного права. Ефективність роботи, спрощення надання адміністративних послуг та наближення влади до громадянина є основними напрямками реформ, які сьогодні впроваджуються Міністерством юстиції України.

З використанням функціональних можливостей веб-порталу користувач може: 1) заповнити заяву, передбачену законодавством у сфері державної реєстрації актів цивільного стану, звернення для їх подальшої відправки безпосередньо засобами веб-порталу в відділи державної реєстрації актів цивільного стану; 2) направити до відділів державної реєстрації актів цивільного стану сканкопії документів, необхідних для

державної реєстрації актів цивільного стану, внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання, в форматі, зручному для друкування або зчитування цих документів в електронному вигляді; 3) здійснити попередній запис на відвідування відділу державної реєстрації актів цивільного стану із зазначенням зручних дати і часу; 4) здійснити оплату за використанням платіжних систем послуги відділів державної реєстрації актів цивільного стану; 5) отримати консультації працівників відділу державної реєстрації актів цивільного стану по надісланих через Інтернет-портал заяв або звернень. Подання до відділів державної реєстрації актів цивільного стану звернень щодо заяв у сфері державної реєстрації актів цивільного стану через мережу Інтернет не звільняє від необхідності особистого звернення користувача до відділу і подання ним документів, передбачених законодавством.

Визначено особливість пілотних проєктів, яка полягає у:

прийнятті відділами державної реєстрації актів цивільного стану з використанням Інтернету як альтернативного способу реалізації прав фізичних осіб їх заяв, сформованих за допомогою програмних засобів Державного реєстру актів цивільного стану громадян, з подальшим їх підписанням у таких відділах, або заяв з накладенням кваліфікованого електронного підпису;

здійсненні з використанням Інтернету попереднього запису на прийом до відділу державної реєстрації актів цивільного стану;

відсутності необхідності у пред'явленні фізичними особами документів про державну реєстрацію актів цивільного стану за наявності в зазначеному Реєстрі відомостей, що містяться в таких документах;

наявності можливості здійснення оплати за надання адміністративних послуг з використанням платіжних систем у режимі онлайн без подання до відділу державної реєстрації актів цивільного стану документів про внесення плати.

Розглянуто основні напрями правової реформи: приведення чинного законодавства у повну відповідність до Основного Закону, адаптація законодавства України до норм європейського і міжнародного права. Упродовж останніх років одним з основних напрямків, спрямованих на реалізацію Програми економічних реформ є оптимізація системи центральних органів виконавчої влади.

Підвищення оперативності та якості надання державних послуг, доступності їх для громадян і організацій при безумовному дотриманні недоторканності приватного життя і забезпеченні належного захисту персональних даних на основі застосування сучасних інформаційних технологій «електронної держави» є одним із пріоритетних завдань. В електронному режимі можна оформити заяву: на отримання свідоцтва про шлюб, розірвання шлюбу на підставі судового рішення (за умови відсутності дітей) за обоюсторонньою згодою, про народження дитини, про зміну імені, про смерть, про повторну видачу свідоцтв, а також про надання витягів з Державного реєстру. Крім того, через веб-сайт можливо

відправити скан-копії документів, оплатити послуги, попередньо записатися на відвідування відділу ДРАЦС, а також отримати он-лайн консультацію від спеціаліста.

ВИСНОВКИ

У роботі досліджено проблемні питання, пов'язані з діяльністю органів запису актів цивільного стану та підвищенням ефективності їх діяльності як найважливішими гарантіями забезпечення прав і свобод людини і громадянина, законності та правопорядку в країні та дали можливість зробити наступні основні висновки та пропозиції, які мають теоретико-практичне значення.

1. Досліджено історико-правові аспекти становлення та розвитку державного регулювання діяльності органів запису актів цивільного стану на території України та розвиток державного регулювання діяльності органів реєстрації актів цивільного стану від другої половини XIX століття до сьогодення, простежується наступна еволюція актів цивільного стану від записів у метричних книгах до книг реєстрації актів цивільного стану, що відрізняються повнотою та структурою актових записів.

2. Проаналізовано сучасний стан державно-правового регулювання діяльності вітчизняної системи органів реєстрації актів цивільного стану виявлена низка проблем і недоліків, що мають історичний характер. Зокрема, з'ясовано наявні прогалини у правовому забезпеченні роботи цих органів та правові колізії у процесі регулювання відносин органів реєстрації актів цивільного стану з іншими суб'єктами, наприклад, органами адвокатури, суду, нотаріату, громадянами тощо.

3. Узагальнено правові основи, що регулюють діяльність органів ДРАЦС в Україні визначено правові основи державної реєстрації актів цивільного стану в Україні та вивчено основні нормативно-правові акти, які регулюють діяльність органів державної реєстрації актів цивільного стану.

Встановили, що наявна серйозна прогалина у правовому забезпеченні діяльності органів реєстрації актів цивільного стану, що стосується питання громадянства. Термін «українська нація» є конституційним тому Україні вкрай необхідно мати Закон «Про українську націю». З прийняттям такого стратегічно важливого Закону України поняття «української національної держави» нарешті буде унормовано. Структурно українська національна держава складається із української нації, корінних народів та національних меншин, що утворюють українську політичну націю Українського народу – громадян України всіх національностей.

4. Досліджено основні реформи у сфері державної реєстрації актів цивільного стану. Так, найактуальнішим є пілотний проєкт Міністерства юстиції України з надання громадянам комплексної послуги «єМалютко», передбачений постановою Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 691 «Про реалізацію експериментального проєкту щодо створення сприятливих умов для реалізації прав дитини». Крім того, продовжується співпраця відділів державної реєстрації актів цивільного стану з усіма закладами охорони здоров'я, де приймаються пологи, та Центрами надання

адміністративних послуг. Одночасно проводиться інформаційно-роз'яснювальна робота серед населення щодо реалізації своїх прав що здійснює Міністерство юстиції України

5. Запропоновано передати повноваження щодо реєстрації актів цивільного стану на місцевий рівень має ряд переваг. Наприклад, це знімає додаткове фінансове навантаження з державного бюджету, оскільки фактично повністю ліквідується галузь державної служби з надання послуг реєстрації актів цивільного стану. Функції з реєстрації актів цивільного стану у такому разі покладаються на голову місцевого самоврядування, який може виступати і в ролі урочистої особи, і в ролі самого реєстратора.

Проаналізовано основні напрямки реформування системи органів реєстрації актів цивільного стану і встановлено, що запроваджено нові форми ведення роботи зі здійснення реєстрації актів цивільного за допомогою нових методів, як то впровадження електронного документообігу, використання електронного цифрового підпису та прийом заяв від громадян через мережу Інтернет.

В ході дослідження обґрунтовано, що до пріоритетних шляхів вдосконалення законодавства щодо діяльності органів державної реєстрації актів цивільного стану належать:

- усунення колізій та прогалин у законодавстві, що регулює діяльність органів державної реєстрації актів цивільного стану, як в сфері власних повноважень, так і у сфері взаємодії з іншими суб'єктами;
- розроблення окремого процедурного порядку та відповідного законодавчого акта щодо прийняття та розгляду скарг, які надходять до органів реєстрації актів цивільного стану з приводу оскарження їхніх рішень, дій чи бездіяльності;
- законодавчого закріплення нового виду акта цивільного стану, що буде закріплювати питання дієздатності особи (надання повної цивільної дієздатності, обмеження цивільної дієздатності, визнання особи недієздатною, а також поновлення цивільної дієздатності фізичної особи, цивільна дієздатність якої була обмежена, поновлення цивільної дієздатності фізичної особи, яка була визнана недієздатною);
- законодавчого закріплення такого виду акта цивільного стану, як отримання статусу особи-інваліда;
- удосконалення та приведення до відповідних європейських стандартів вітчизняного законодавства у сфері електронного врядування, як спосіб пришвидшення обробки інформації в органах реєстрації актів цивільного стану та зняття навантаження зі спеціалістів.
- законодавчого вирішення проблеми реєстрації анонімної скарги.

Оскільки з запровадженням Державного реєстру актів цивільного стану громадян всі актові записи складаються в електронному та паперовому вигляді, то пропонується утворити нові графи, які будуть відображати вказані питання, та складати найбільш повну інформацію про особу. Також пропонується в розрізі децентралізації державної влади

більше уваги приділити органам реєстрації актів цивільного стану. Вирішити питання щодо передання повноважень з реєстрації актів цивільного стану місцевому самоврядування, тобто піти шляхом досвіду європейських країн.

Подальшими перспективними напрямками реформування системи органів державної реєстрації актів цивільного стану повинні стати:

- спрощення процедури реєстрації актів цивільного стану за допомогою нових електронних сервісів;

- впровадження в широке користування електронного цифрового підпису, як способу захисту та перевірки достовірності даних, якими оперують органи реєстрації актів цивільного стану;

- наближеність та доступність послуг з реєстрації актів цивільного стану для населення у ході децентралізації державного управління та делегування повноважень з реєстрації актів цивільного стану від органів державної влади головам місцевого самоврядування.

АНОТАЦІЯ

Мусаєва Г.В. Правове регулювання реєстрації актів цивільного стану: становлення, розвиток і функціонування – На правах рукопису.

Магістерська робота на здобуття другого рівня вищої освіти – магістерського. Чорноморський національний університет імені Петра Могили – Миколаїв, 2021.

Магістерську роботу присвячено дослідженню правому регулюванню реєстрації актів цивільного стану: становлення, розвиток та функціонування органів реєстрації актів цивільного стану; визначено поняття та ознаки актів цивільного стану; проаналізовано документування процесів цивільного стану в дореволюційні часи, правові основи розвитку реєстрації актів цивільного стану в радянський період та адміністративна діяльність органів реєстрації актів цивільного стану в сучасний період; обґрунтовано напрямки реформування у сфері державної реєстрації актів цивільного стану; запропоновано шляхи вдосконалення правового регулювання діяльності та перспективи розвитку органів державної реєстрації актів цивільного стану.

Ключові слова: акти цивільного стану, правове регулювання, органи, система, реєстрація, законодавство, діяльність.

SUMMARY

Musaieva H.V. Administrative justice as a special type of public administration – Manuscript.

Erwerb der zweiten Hochschulstufe - Masterabschluss. Petro Mohyla Nationale Schwarzmeer-Universität. - Mykolajiw, 2021.

Die Masterarbeit widmet sich dem Studium der rechtlichen Regelung der Eintragung von Personenstandsakten: Bildung, Entwicklung und Arbeitsweise

von Personenstandsregistrierungsstellen; die Begriffe und Kennzeichen von Personenstandsakten sind definiert; Analysiert werden die Dokumentation der Personenstandsprozesse in vorrevolutionären Zeiten, die rechtlichen Grundlagen der Entwicklung der Personenstandsregistrierung in der Sowjetzeit und die Verwaltungstätigkeit der Personenstandsregistrierungsbehörden in der Neuzeit; die Reformrichtungen im Bereich der staatlichen Registrierung von Personenstandsakten werden konkretisiert; Es werden die Wege der Verbesserung der gesetzlichen Regelung der Tätigkeit und die Perspektiven der Entwicklung der Organe der staatlichen Registrierung der Personenstandsakte angeboten.

Schlüsselwörter: Personenstandsakte, gesetzliche Regelung, Organe, System, Registrierung, Gesetzgebung, Tätigkeit.